

bulletin

červen 2014

informace pro základní umělecké školy

Editorial

Vážení čtenáři,

cílem tohoto bulletinu je podat Vám informace o projektu **Podpora uměleckého vzdělávání v ČR**, o aktuálním stavu příprav projektu i o dalších aktivitách společnosti Portedo o.p.s.

Nabídneme Vám také informace o **finančních zdrojích**, které mohou základní umělecké školy využít pro financování vlastních projektů a aktivit nad rámec běžné činnosti. **Popis služby Reporting.cz** Vám představí manažerský software, který bude možné využít pro finanční reportování našeho projektu. Reporting.cz však mohou školy využít i pro vlastní činnost – pro přímý dohled nad účetnictvím.

Osobní zkušenost mladé pedagogy s **doplněním kvalifikace pedagogů** podle požadavků zákona o pedagogických pracovnících Vám zprostředkuje text na straně 14. Autorem článku **Pobyt v Singapuru** je sedmáctiletý student Gymnázia Jana

Keplera a zároveň žák základní umělecké školy, který v textu na straně 16 hovoří o své stáži na *Raffles Institution* v Singapuru.

Oba výše zmíněné texty dokreslují záměry projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* – součástí projektu jsou semináře k prohlubování odborné kvalifikace pedagogů; čerpání ze zahraničních zkušeností včetně překladů výukových materiálů je součástí klíčové aktivity 3.3.

V posledním článku našeho bulletinu se Vám pokusíme zprostředkovat hlavní myšlenky knihy **Kreativní průmysly – příležitost pro novou ekonomiku II** z dílny Martina Cikánka a kol. Publikace hovoří o umění a kultuře jako o motoru kreativity a také jako o příležitosti pro ekonomický rozvoj regionů, což jsou též jednou z idejí projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR*.

Robert Mimra
ředitel Portedo o.p.s.

Obsah

Podpora uměleckého vzdělávání v ČR – projektový záměr	3
O webu eurohudebka.cz	8
Informace o finančních zdrojích	9
Popis služby Reporting.cz	12
Doplnění kvalifikace pedagogů	14
Pobyt v Singapuru	16
Kreativní průmysly – příležitost pro novou ekonomiku II	18

Podpora uměleckého vzdělávání v ČR projektový záměr

Dovolte nám informovat Vás o přípravách projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR*. **Aktuálně projekt nabízí školám 22 aktivit**, z toho je 11 hlavních aktivit rozdělených do 4 tematických okruhů, 7 doplňkových aktivit a 4 aktivity, které zahrnují tvorbu projektových webových stránek a aktivity „technické“ podpory. Popis jednotlivých kapitol projektu následuje níže (podrobný popis uvádíme na www.eurohudebka.cz). Do projektu

jste nově zařadili přípravu materiálů a metodik pro výuku improvizace v hudebním, tanečním a literárně-dramatickém oboru. Klíčovou aktivitu 10.3. jsme rozšířili o nabídku manažerského softwaru – připravujeme testování programu Reporting.cz, který bychom mohli využít pro řízení projektu a finanční reportování. Jednotlivé školy mohou program také využít pro snadnou kontrolu účetnictví a průběžnou kontrolu plnění rozpočtu, výběru úplat za vzdělávání atd.

Potřeba manažerského softwaru je dána počtem škol, které se do projektu zapojí. Předpokládáme spolupráci se 40 až 50 ZUŠ a 20 až 30 školami jiného typu (ZŠ, SŠ, konzervatoře, případně VOŠ a VŠ). Výhodou společného projektu, do kterého se zapojí desítky škol, je možnost zajistit administrativní řízení mimo školy, částečně automatizovat finanční řízení, společný projekt umožní efektivnější vedení jednotlivých aktivit a také nabídku dalších podpůrných služeb.

Pokud Vás některé z aktivit projektu zaujaly, na www.eurohudebka.cz najdete **dotazník**, ve kterém označíte aktivity, na kterých s námi chcete spolupracovat. My Vám pak v září 2014 pošleme **smlouvu o spolupráci**, kterou uzavřeme na jeden rok. Smlouva vymezuje **čtvrtletní poplatek 800 Kč** (splatný od listopadu 2014). V rámci smlouvy se Portedo o.p.s. vedle přípravy projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* zavazuje také k provozování informačních webových stránek www.eurohudebka.cz, od dubna 2014

Společnost **Portedo o.p.s.** vznikla v srpnu 2013 s cílem pomoci ZUŠ s přípravou a realizací projektů financovaných z fondů EU, společnost vytvořila také informační webovou stránku eurohudebka.cz. V orgánech společnosti působí celkem 9 osob, z nichž 8 je hudebníků nebo hudebních pedagogů. Právní forma Portedo o.p.s. je obecně prospěšná společnost – veškeré zisky společnosti jsou investovány zpět do činnosti a aktivit Portedo o.p.s.

nabízíme zapojeným školám e-learningové kurzy projektového managementu, dvakrát ročně rozešleme informační bulletin, od listopadu 2014 budeme realizovat semináře o připravovaném projektu, o řízení projektů a o finančních zdrojích (fondy EU, Mezinárodní Visegrádský fond a další). Partnerským školám v rámci smlouvy nabízíme konzultace jejich vlastních projektových záměrů a pomůžeme s hledáním projektových koordinátorů.

Další postup bude následující:

- do konce roku 2014 vytvoříme síť partnerských škol,
- do ledna 2015 bude možné upravovat a doplňovat aktivity projektu podle aktuálních potřeb zapojených škol,
- v 1. pololetí 2015 podáme žádost o dotaci z operačního programu *Výzkum, vývoj a vzdělávání*,
- v období září až prosinec 2015 bude zahájena realizace projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR*.

POPIS JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT PROJEKTU

Nežádanější je část projektu zabývající se implementací moderních technologií do uměleckého vzdělávání a také aktivity podporující školní soubory, orchestry a pěvecké sbory. V následujícím textu nabízíme jednotlivé tematické okruhy projektu s popisem aktivit:

1) Multimediální výuka uměleckých předmětů a zvukové studio

KA 1.1 Multimediální výuka hudební teorie

V rámci této aktivity budou pro školy pořízeny multimediální učebny s 10 žákovskými stanicemi vybavenými zvukovou kartou, MIDI klávesnicí, mikrofonom, sluchátky a počítačem vybaveným výukovými programy, notačním programem, softwary na úpravu zvuku + učitelská stanice s dataprojektorem či interaktivní tabulí, tiskárnou, skenerem a datovým úložištěm. Je možné také pořídit jen některé z výše uvedeného vybavení (například interaktivní tabuli).

KA 1.2 Zvukové studio

Firma Praha Music Center navrhla vybavení semiprofesionálního zvukového studia v ceně 120 000 až 150 000 Kč. V uvedené ceně je profesionální zvuková karta, poslechové studiové monitory, sada mikrofónů (několik variant), kabelů a mikrofonních stojanů, studiová

sluchátka a notebook se softwarem pro nahrávání a úpravu zvuku. Školy budou moci místo nového vybavení studia dokoupit také vybavení do výše 150 000 Kč k již existujícímu zvukovému studiu.

KA 1.3 Grafické studio jako součást výtvarného oboru

Podstatou této aktivity je vybudování učeben – grafických studií – pro plošný design. Učebny budou vybaveny monitory s možností kalibrace barev, kvalitní laserovou tiskárnou, softwarem pro animaci, střih a úpravy videa. V rámci této aktivity je také možné dokoupit vybavení do výše 150 000 Kč k již existujícímu grafickému studiu.

2) Podpora školních souborů, orchestrů a pěveckých sborů; propagace čtyř oborů ZUŠ

KA 2.1 Podpora školních souborů, orchestrů a pěveckých sborů

Součástí této aktivity bude zřízení regionálních manažerů školních souborů, orchestrů a pěveckých sborů, vzdělávací semináře pro dirigenty orchestrů a pěveckých sborů, workshopy hudebních aranžů pro žákovské soubory, soustředění pro členy orchestrů a pěveckých sborů, databáze notových materiálů, odkazy na soutěže atd.

KA 2.2 Kampaň Vzdělávání na ZUŠ je více než zájmová činnost

Aktivita 2.2 zahrnuje propagační kampaň, v rámci které uspořádáme festivaly, konference a soutěžní přehlídku.

3) Výchovné koncerty na ZUŠ, ZŠ a SŠ, podpora hudební výchovy na ZŠ a SŠ a vzdělávací materiály pro žáky ZUŠ

KA 3.1 Výchovné koncerty, taneční vystoupení a divadelní představení pro žáky základních a středních škol

Náplní této aktivity bude realizace výchovných koncertů, tanečních vystoupení a divadelních představení pro žáky ZŠ a SŠ, na kterých budou účinkovat žáci a učitelé ZUŠ a konzervatoří. Připravíme také multižánrová představení, která propojí tři obory vyučované na ZUŠ.

KA 3.2 Výchovné koncerty na základních uměleckých školách

Výchovné koncerty budou realizovat profesionální soubory, případně orchestry, které spojí profesionální hráče a žáky ZUŠ. Ve spolupráci s partnerskými školami bude vytvořena dramaturgie koncertů na celé tři roky trvání projektu.

KA 3.3 Materiály pro výuku hudební výchovy na ZŠ a SŠ a hudební nauky na ZUŠ

V rámci této aktivity budou vytvořeny nové metodické materiály pro výuku hudební výchovy na ZŠ a SŠ a materiály pro výuku hudební nauky na ZUŠ, včetně materiálů pro výuku improvizace v hudebním, tanečním a literárně-dramatickém oboru.

4) Kurzy a semináře v rámci DVPP a vzdělávání dospělých

KA 4.1 Semináře arts managementu a kurzy k prohlubování odborné kvalifikace – školám nabídneme semináře v souladu s § 10 vyhlášky č. 317/2005 Sb. v aktuálním znění.

KA 4.2 Studijní programy pro ředitele a vedoucí pracovníky

Ve spolupráci s vysokými školami připravíme akreditované vzdělávací programy k rozšíření odborné kvalifikace a funkčního studia pro ředitele a vedoucí pracovníky (v souladu s požadavky zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících).

KA 4.3 Vzdělávání dospělých

Třetí oblastí této aktivity budou kurzy, semináře a workshopy pro dospělé studenty.

Dále projekt nabízí 7 doplňkových aktivit:

KA 5 Zavádění metody CLIL do výuky na ZUŠ – metoda CLIL je skvělou komunikační příležitostí pro učitele i žáky v rámci vyučování. Jde o flexibilní metodu: míru využití cizího jazyka ve výuce lze přizpůsobit aktuálním cizojazyčným možnostem učitelů a žáků.

KA 6.1 Podpora výuky uměleckých předmětů zrakově postižených žáků – ve spolupráci s Konzervatoří Jana Deyla připravíme workshopy a semináře zaměřené na výuku zrakově postižených a vytvoříme online knihovnu materiálů pro výuku zrakově postižených žáků.

KA 6.2 Podpora integrace zdravotně postižených a sociálně znevýhodněných žáků – aktivita bude zaměřena na co nejširší odbornou veřejnost z řad uměleckých pedagogů působících na ZUŠ a to napříč všemi čtyřmi uměleckými obory. Hlavním tématem je seznámení pedagogů se základní problematikou a principy speciální pedagogiky

a přiblížení některých specifických či alternativních přístupů a technik. Také půjde o přímou aplikaci těchto metod do výuky.

KA 6.3 Bezbariérové úpravy budov ZUŠ – vzhledem k investičnímu charakteru úprav budov škol bude tato část projektu realizována jednotlivými školami, resp. zřizovateli škol, formou samostatných investičních projektů. V rámci našeho projektu nabídneme školám metodiky žádostí pro operační program *Praha – pól růstu a IROP*.

KA 7 Posílení spolupráce tří stupňů uměleckého vzdělávání – cílem aktivity je hlubší propojení na sebe navazujícího formálního tří-stupňového systému uměleckého vzdělávání v ČR.

KA 8.1 Úspěšnost žáků ZUŠ v dalším studiu – cílem výzkumu je určit procento žáků ZUŠ, kteří pokračují na konzervatořích, uměleckých středních a vysokých školách, a také úspěšnost žáků a absolventů ZUŠ v dalším studiu na jiných než uměleckých školách.

KA 8.2 Úspěšnost absolventů ZUŠ na trhu práce – tj. zjištění úspěšnosti absolventů ZUŠ na trhu práce – uplatnění v oboru, celková úspěšnost na trhu práce, absolventi ZUŠ vedení v registru nezaměstnaných.

Čtyři poslední aktivity se zaměřují na vytvoření projektového webového portálu (KA 9), pomoc v oblasti administrativy (KA 10.1), právní poradnu (KA 10.2) a podporu v dalších oblastech (KA 10.3) – např. zaváděním manažerského softwaru nebo doporučení k práci s administrativními softwary.

Na www.eurohudebka.cz najdete podrobné informace ke každé aktivitě.

Robert Mimra

🕒 webu eurohudebka.cz

Webové stránky eurohudebka.cz mají za účel nejenom informovat o projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR*, ale také nabídnout další služby společnosti Portedo o.p.s. Je to za prvé poradenství o dalších finančních zdrojích – např. fondy Evropské unie, Mezinárodní Visegrádský fond a další dotační možnosti. Druhým tématem webových stránek je projektový management, tedy informace o SWOT analýze, Metodě logického rámce, Ganttově diagramu, projektové fiši atd. Od dubna jsou v provozu také e-learningové kurzy projektového managementu. S možnostmi projektového řízení a dotačních zdrojích seznámíme školy také pomocí seminářů a školení, které zveřejníme na www.eurohudebka.cz. Sekce *Dobrá praxe* představuje projekty základních uměleckých škol, které v minulých letech získaly dotace z fondů EU. V oddíle *Burza nápadů* budeme uvádět zajímavé nápady i ucelenější koncepce, které mohou díky sdílení na webových stránkách najít partnery i financování.

Další oddíl je určen ředitelům ZUŠ. Zde najdete *Právní poradnu*, kterou připravujeme se společností Check Point Art (obsah poradny budeme postupně doplňovat do konce roku 2014). V oddíle *Rejstříky a statistiky* odkazujeme na Školský rejstřík, Obchodní rejstřík, Katastr nemovitostí, statistiky MŠMT a další užitečné informační zdroje. V *Chráněné sekci* budou informace pro školy, se kterými budeme mít uzavřenu smlouvu o spolupráci.

V části webových stránek eurohudebka.cz, která je určena učitelům ZUŠ, najdete informace o odborných časopisech včetně obsahů některých z nich, dále odkazy na hudební společnosti, odkazy na zajímavé aktivity (např. o projektech *Slyšet jinak*, *Nebojte se klasiky*, *Za hranice klávesnice* – postupně budeme doplňovat další). Součástí oddílu pro učitele jsou také informace a návody k softwarům pro administrativu ZUŠ.

Marek Trykar
předseda správní rady
Portedo o.p.s.

Informace o finančních zdrojích

Vedle dotací z MŠMT a příspěvků zřizovatele mohou základní umělecké školy čerpat z dalších finančních zdrojů. V posledních letech jsou největším donorem **fondy Evropské unie**. Struktura evropských fondů je následující – tzv. Strukturální fondy: *Evropský fond pro regionální rozvoj* (EFRR – investiční fond, častěji používaná je zkratka ERDF z angl. European Regional Development Fund) a *Evropský sociální fond* (ESF – neinvestiční fond, ze kterého jsou financovány tzv. měkké projekty); další je *Fond soudržnosti*. Vedle těchto tří fondů jsou zřízeny *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* a *Evropský námořní a rybářský fond*.

Fondy jsou dále členěny na jednotlivé kategorie podle konkrétních obsahů podpory. Pro základní umělecké školy jsou dostupné dva programy na evropské úrovni – tzv. komunitární programy, které spravuje přímo Evropská komise nebo jí zřízené organizace. V novém programovém období, které začalo v roce 2014, doporučujeme program **ERASMUS+**, který obsahově kopíruje programy z minulého období jako *Comenius*, *Erasmus*, *Leonardo da Vinci*, *Grundtvig* atd. Pro ZUŠ se z tohoto programu nabízejí dvě klíčové aktivity: KA 1 – **Vzdělávací mobility jednotlivců** (žáků i učitelů), KA 2 – **Spolupráce na inovacích a výměny osvědčených postupů** (především podkapitola *Strategická partnerství v oblasti vzdělávání*). V oblasti Strategických partnerství program podporuje výměnu zkušeností mezi školami, šíření inovativních metod, pedagogické semináře, konference apod. Žádat musí minimálně 2 školy ze 2 zemí nebo minimálně 3 organizace ze 3 různých zemí na dvou nebo tříleté projekty. Rozpočet se tvoří na základě jednotkových nákladů – např. podle počtu vyslaných účastníků, počtu projektových setkání a konferencí, počtu partnerů projektu atd. Na tyto náklady je dotace 100 % (spolufinancování je v nákladech na kancelář, energie, tisk atd., které hradí škola). Uzávěrky žádostí u Mobilit a Strategických partnerství budou v březnu či dubnu 2015 (výzvy budou vyhlášeny v září 2014).

Více o programu na www.dzs.cz.

Dalším komunitárním programem je **KREATIVNÍ EVROPA**. Program je určen pro větší umělecké projekty, doporučujeme

realizovat ve spolupráci se zavedenými uměleckými soubory a institucemi. Pro ZUŠ je nejvýhodnější podat žádost z dílčího programu **Kultura**, v okruhu **Projekty mezinárodní spolupráce**, kategorie 1 – *Projekty spolupráce menšího rozsahu*. Zde žádají nejméně 3 organizace ze 3 zemí EU, zemí EHP či kandidátských zemí, rozpočet do 200 000 eur, maximální délka projektů do 4 let. Z programu je možné získat dotaci do 60 % rozpočtu, o kofinancování je možné požádat Ministerstvo kultury. Uzávěrka žádostí je 1. 10. 2014 se zahájením projektů v květnu 2015.

Více o programu na www.programculture.cz.

Operační programy (OP) ze Strukturálních fondů spravují jednotlivé národní vlády, resp. ministerstva a další zprostředkující subjekty. Operační programy jsou ve fázi schvalování – vláda již podepsala *Dohodu o partnerství* s Evropskou komisí; během léta by měla vláda schválit finální podobu jednotlivých programů, na podzim bude operační programy schvalovat Evropská komise. Celková částka, která je na programy v ČR alokována, činí v přepočtu podle aktuálního směnného kurzu celkem více než 560 mld. Kč.

Pro základní umělecké školy jsou dostupné tyto programy:

VÝZKUM, VÝVOJ A VZDĚLÁVÁNÍ – z programu bude možné financovat širokou škálu aktivit, z tohoto programu budeme také žádat na projekt *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR*. Do programu se mohou zapojit školy ze všech 14 krajů ČR. Předpoklad výzev je v 1. pol. roku 2015, čerpání 2. pol. roku 2015. ZUŠ budou moci žádat především v rámci prioritní osy 3 – *Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání* – prioritní osa má tyto specifické cíle:

- rozvoj inkluzivního vzdělávání,
- zvýšení kvality předškolního vzdělávání,
- zlepšení kvality vzdělávání a výsledků žáků v klíčových kompetencích,
- rozvoj systému hodnocení kvality a strategického řízení ve vzdělávání,
- zkvalitnění přípravy budoucích a začínajících pedagogických pracovníků,
- zvyšování kvality odborného vzdělávání.

Na **investiční projekty** je možné získat dotaci z **INTEGROVANÉHO REGIONÁLNÍHO OPERAČNÍHO PROGRAMU**, který spravuje Ministerstvo pro místní rozvoj. Dalším investičním programem je **OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**, které má ve správě Ministerstvo životního prostředí. Pražské školy budou moci čerpat z programu **PRAHA – PÓL RŮSTU** (finální verzi programu Zastupitelstvo hl. m. Prahy schválilo dne 19. 6. 2014).

Pro 12 krajů ČR (vyjma Středočeského kraje a Prahy) budou určeny **programy přeshraniční spolupráce**. Jedním z významných témat těchto programů je spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje, vzdělávání a inovací a také podpora kulturních aktivit. Struktura přeshraničních programů bude zachována podle minulého období:

OP Svobodný stát Bavorsko – Česká republika (Jihočeský, Plzeňský a Karlovarský kraj) – dispoziční fond je spravován euroregiony česko-bavorského podporovaného území: Euregio Egrensis (www.euregio-egrensis.org) a Euroregion Šumava (www.euregio.cz)

OP Svobodný stát Sasko – Česká republika (Karlovarský, Ústecký a Liberecký kraj) – www.ziel3-cil3.eu

OP Česká republika – Polsko (Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský kraj) – www.cz-pl.eu

OP Slovensko – Česká republika (Moravskoslezský, Zlínský a Jihomoravský kraj) – www.sk-cz.eu

OP Rakousko – Česká republika (kraj Vysočina, Jihomoravský a Jihočeský kraj) – www.at-cz.eu

MEZINÁRODNÍ VISEGRÁDSKÝ FOND podporuje spolupráci mezi zeměmi V4 (ČR, Slovensko, Maďarsko, Polsko), pomocí společných vzdělávacích, vědeckých a kulturních projektů, výměny mládeže, přeshraničních projektů a propagace cestovního ruchu. Pro školy se nabízejí možnosti financování projektů kulturní spolupráce (např. festivaly, soutěže), projektů v oblasti školství (semináře, workshopy apod.) a výměnných pobytů. Mezinárodní Visegrádský fond nabízí v druhém pololetí letošního roku dva grantové programy:

Malé granty – z tohoto programu je možné financovat projekty do 6 měsíců, s rozpočtem do 6000 eur; žadatelé získají max. 80 % rozpočtu, uzávěrky v 2. pol. roku 2014 jsou 1. 9. a 1. 12.

Standardní granty – projekty do 12 měsíců, rozpočet od 6001 eur (horní hranice není stanovena, obvykle však do 15 000 eur), žadatelé získají max. 80 % rozpočtu, nejbližší uzávěrka je 15. 9. 2014.

Jako další finanční zdroje doporučujeme dotační výzvy Ministerstva kultury a Ministerstva školství, dotační výzvy krajů a obcí, granty uměleckých nadací, firemní granty, případně financování projektu formou individuálního dárcovství (zajímavou inspirací jsou crowdfundingově financované projekty – viz například www.hithit.com).

Kancelář Portedo o.p.s.

Dopis služby Reporting.cz

Základním požadavkem zadavatele – Portedo o.p.s. – je na centrální úrovni za všechny do projektu zapojené organizace individuální výsledky agregovat, hromadně vyhodnotit a reportovat podle požadovaných kritérií. Konkrétně se jedná o reportování náběhu zdrojů financování, jejich užití pro krytí projektových nákladů, řízení peněžních toků (cash flow) a dalších zdrojů podle poskytovatelem definovaných kritérií, včetně porovnání s plánem.

Management projektu bude mít na úrovni jednotlivých škol pří-

stup výhradně k údajům týkajících se projektových zdrojů a jejich užití. Ty budou v účetnictví jednotlivých škol zaznamenávány v předem odsouhlasených kombinacích účtů a nákladových středisek. Údaje budou sbírány automaticky měsíčně po uzávěrce nebo kdykoliv na vyžádání uživatelů. Následně budou zpracovány v datovém centru pro účely prezentace.

Nad rámec projektu Portedo o.p.s. je možné v případě zájmu vedení konkrétních škol rozšířit okruh uživatelů reportingu o jejich ekonomický a

vrcholový management. Ten získá možnost on-line přístupu ke všem ekonomickým informacím, týkajících se příslušné školy, v předem odsouhlaseném a všeobecně srozumitelném formátu. Získá tím nad rámec projektu možnost přímého dohledu nad účetnictvím. Reporting.cz umožňuje mj. sledovat plnění rozpočtu, analýzu školného a dalších agend.

Reporting.cz je profesionální on-line reportovací služba, dostupná kdykoliv a kdekoliv přes internet na základě definovaných práv a rolí uživatelů. Ti k ní přistupují prostřednictvím jakéhokoli počítače, tabletu nebo chytrého telefonu. V bezpečnosti je na úrovni internetového bankovníctví. Uživatelé přistupují přes zabezpečené spojení pomocí HTTPS, takže komunikace je šifrována přes

SSL, a bezpečnou autorizaci uživatele hlídá potvrzovací e-mail nebo SMS.

Reporting.cz garantuje, že se data jednotlivých organizací nedostanou do nepovolaných rukou. K tomu se zavazuje mj. i smluvně pod hrozbou finančních sankcí a náhrady škody s potenciálním únikem dat spojených. Více informací o zabezpečení naleznete

na: http://www.reporting.cz/images/docs/Security_management.pdf.

O profesionalitě a důvěryhodnosti našeho řešení jsme přesvědčili celou řadu českých, ale i mezinárodních zákazníků, mezi nimi např. Metrostav, Software 602, CZC.CZ, Charita ČR, Lacoste, Givenchy, (více na <http://www.reporting.cz/komupomaha>).

Michal Rozehnal

S nabytím účinnosti legislativních změn v oblasti kvalifikace pedagogů a oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vyvstal přede mnou jako před řadou dalších učitelů problém související s nesplněnou kvalifikací. Vzhledem k tomu, že nejzazší termín pro doplnění potřebné kvalifikace se s příchodem letošního školního roku rapidně blížil, vrhla jsem se na sklonku letních prázdnin na mapování nabídek doplnění kvalifikace, které by byly v souladu s novými legislativními změnami. Překvapilo mě, kolik institucí státního i nestátního (a školního i neškolního) charakteru doplnění kvalifikace nabízí. Nabídka byla velmi pestrá. Jednotlivá studia se lišila délkou a formou studia, odborností přednášejících a cenou. Jak jsem zjistila, chcete-li se stát kvalifikovaným pedagogem, který se rozhodl dobrovolně nepodstoupit standardní bakalářské či magisterské studium na pedagogické fakultě vedeným většinou týmem akademiků, tedy vědců, nikoli odborníků z praxe, musíte za své pedagogické vzdělání tvrdě zaplatit. Tvrdě alespoň z mého pohledu začínající učitelky, kdy cena některých programů nabízejících doplnění pedagogického minima přesáhla můj měsíční příjem za plný úvazek o více než polovinu. Naštěstí jsem po delším hledání objevila studijní program *Národního institutu pro další vzdělávání* spolufinancovaný z evropských dotací a umožňující studium pedagogiky pro zaměstnané pedagogy zdarma. Zde je nutné se zamyslet, jestli takových nabídek vzhledem k počtu nekvalifikovaných pedagogů nebylo žalostně málo. Kromě ceny mě na studijním programu NIDV zaujala i forma studia, a to kombinovaná forma prezenčního studia a e-learningu. Na začátku studia mě nejvíc překvapilo složení naší studijní skupiny. Sešli jsme se všichni – od pedagogů odborných předmětů na středních školách, mistrů odborného výcviku, pedagogů cizích jazyků až po učitele na základních uměleckých školách. Skupina pedagogů, ve které každý pedagog pracuje s jinými žáky a v naprosto odlišných podmínkách. Zatímco jeden učitel byl učitelem individuální výuky na umělecké škole, tedy do hodin mu žáci docházeli po jednom, jiný měl na starost celou skupinu do života sice celých žhavých, ale do výuky již méně nadšených dospívajících jedinců. Už samotné složení studijní skupiny do jisté míry zabraňovalo hlubšímu výkladu a odbornějším přednáškám

zaměřeným na jednotlivé pedagogické disciplíny a otázky psychologie. Aby studium zacházelo do větších podrobností a bylo beze zbytku užitekovoáno daným pedagogem při výuce, celý studijní program by musel probíhat formou individuálního plánu pro každého zúčastněného pedagoga. Což je bohužel nemožné a nejspíš ve studiu vedoucímu ke splnění pouhého minima, jak již sám název *pedagogické minimum* naznačuje, není ani nutné. Většina přednášek probíhala formou briefingu a jakési burzy zkušeností z výuky, případné polemiky nad danou formou vyučování či vyučovací metodou. Forma veskrze příjemná a lehce stravitelná ovšem za předpokladu, že posluchači daných přednášek dokáží po dobu přednášky udržet svoji pozornost a nebudou mít ostych vstoupit do případné diskuse a přispět tak ke smysluplnému dialogu o dané problematice. Byla to zkouška komunikačních schopností jednotlivých pedagogů a vlastně pro mě jako učitelku dramatického oboru i malá sonda do problematiky verbálního i neverbálního vyjadřování učitelů. A výsledky byly věru zajímavé. Směla-li bych dát podnět k rozšíření studia pedagogického minima, myslím, že by součástí studia měla být i výuka, jak úspěšně a efektivně vést veřejný řečnický projev. Často se během přípravy i samotné realizace výuky zaměřujeme na žáka – jak reaguje, jak je připravený, jak mluví, jak stojí, při tom ale zapomínáme na pozorování sebe sama.

Celkem paradoxně jednou z nejzajímavějších situací, které jsem během studia pedagogiky zažila, byla písemná zkouška ze zadaných okruhů pedagogiky a psychologie. Řada pedagogů měla na zkoušku připravený tahák. A bylo zajímavé pozorovat, jak na použití takového „pomocníka“ najednou učitelé pohlížejí jinak. A jak se s danou situací vyrovnávají. Což mě přivádí, dle mého názoru, k hlavní (kromě rozšiřování odbornosti) výhodě dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, a to k návratu na stranu těch, kteří jsou zkoušeni a různými metodami postrkovaní k vytyčenému cíli.

Mám-li celkově zhodnotit studium pedagogického minima, po stránce teoretické bylo vše splněno. Dostalo se nám výkladu k hlavním pedagogickým disciplínám i základům psychologie. Chápu, že pro člověka, který tento druh studijního programu připravuje, je důležité, aby daní pedagogové nabyli dostatek teoretických znalostí (jež nejspíš během nepedagogického studia nenabyli). Z mého pohledu bych ale spíše přivítala – obzvláště víme-li, že pedagogickou kvalifikaci

si doplňují učitelé působící na školách již několik let, tedy ve srovnání s čerstvým absolventem pedagogické fakulty již pedagogičtí mazáci –, aby byla výuka zaměřena nejen na čistou teorii, ale především na převádění získaných poznatků z teorie do praxe a seznámení se s nejnovějšími výzkumy a trendy z oblasti pedagogiky a psychologie. U studia na NIDV bylo možné se propojení pedagogické teorie s praxí věnovat v závěrečné práci. Pro úspěšné zakončení studia bylo nutné napsat drobnější práci na vybrané téma. To považují za přínosné, protože napsání závěrečné práce bylo relativně dobrým prostředkem sloužícím k přemýšlení nad vlastní pedagogickou činností a prohlubování znalostí v oboru. Stejně jako považují za přínosné, aby každý pedagog byl schopen příležitostně publikační činnosti ve svém oboru.

Závěrem nutno říci, že studium pedagogického minima bylo přinejmenším zajímavou zkušeností. Na druhou stranu ale musím přiznat, že jsem ráda, že mám již studium za sebou a s napětím očekávám opět nějakou milou legislativní změnu. Mám pocit, že plošné „nařízení“ doplnění pedagogické kvalifikace pro všechny pedagogy jen potvrdilo, že ani nutnost studia zaměřeného na pedagogiku nezaručí dobrou kantořinu. Důležité jsou také osobnostní předpoklady, které lze lépe rozvíjet v komplexněji pojatém studiu.

Tereza Červinková

Dobyt v Singapuru

Měl jsem tu jedinečnou příležitost využít stipendijního pobytu na *Raffles Institution* v Singapuru, kde jsem pobýval něco málo přes dva měsíce. Jedná se o nejstarší a zároveň nejprestižnější školu v Singapuru, která je současně ve světové G20 nej-

lepších škol. Samotná instituce byla založena již čtyři roky po založení Singapuru, což znamená roku 1823, ale z důvodů stálého rozrůstání počtu žáků byla nucena již třikrát změnit svoji polohu. Samozřejmě se jedná o školu, kde se

platí školné; pro studenty, kteří nejsou občany Singapuru, to jsou poněkud větší částky. Tato škola se může opravdu pyšnit obrovskými možnostmi. Jelikož je to typ amerického vzdělávacího systému, tak veškeré mimoškolní aktivity „děláte za školu“. To znamená, že po škole neodcházíte na trénink či zkoušku vašeho orchestru jinam do nějakého sportovního klubu nebo do umělecké školy, nýbrž zůstáváte ve škole někdy až do pokročilých večerních hodin. Pro mne to bylo velice zajímavé, jelikož škola je tam opravdu taková pospolitá komunita.

Nyní již tedy k výuce hry na hudební nástroje. Když se rodiče rozhodnou, že by chtěli, aby jejich dítě začalo hrát na hudební nástroj, musí si najmout soukromého učitele, neboť v Singapuru podobné instituce jako základní umělecké školy neexistují. A samozřejmě to není levná záležitost. Poté, když dítě začne chodit do školy, může začít navštěvovat různé

orchestry či sbory. Pro příklad ve škole, kde jsem studoval, měli pět orchestrů a dva sbory. Když se chce člověk věnovat hudbě více i na vyšším stupni, má možnost úpravy rozvrhu za účelem zvýšení počtu hodin pro cvičení, což mi přišlo velice zajímavé. Poté může pokračovat na umělecké univerzitě. Já sám jsem docházel na zkoušky sboru. Ve všech hudebních tělesech této školy panuje neuvěřitelná morálka, disciplína a perfekcionismus. V průběhu mého tamějšího pobytu právě probíhala série vystoupení všech uměleckých oborů té školy. Byl jsem na všech koncertech. Například sbor měl koncert v národní koncertní hale Esplanade a i ostatní tělesa vystupovala po koncertních sálech ve městě a samozřejmě měli profesionální hosty... Možnosti pro rozvoj v hudebním, ale i v ostatních uměleckých oborech, jsou opravdu velké. Především na hudbu je tam kladen velký důraz a mohu tvrdit, že skoro každý člověk na něco umí hrát.

Jakub Moravec

Kreativní průmysly – příležitost pro novou ekonomiku II

18

Myšlenka, že ekonomický pokrok není vázán pouze na inovace v oblasti technologií, ale i na další oblasti včetně umění, se v posledních letech objevila v několika vědeckých studiích (např. studie *KEA European Affairs: Dopad kultury na kreativitu*, teorie kreativní třídy R. Floridy, studie o kreativních a kulturních průmyslech a další). Tato idea je silným argumentem pro zachování či zvýšení podpory umění z veřejných zdrojů. Jako příklad návratnosti investice do umění/umělce je zmiňován anglický zpěvák Sting, který získal grant Arts Council na svůj první zvukový aparát a první veřejné vystoupení. Pokud vezmeme v úvahu všechny příjmy, které formou daní Británie ze Stingových aktivit získala, jedná se o rekordní investiční návratnost.

V publikaci Martina Cikánka je na straně 16 zmíněn také příklad komodizovaného kulturního statku – přenosů z představení Metropolitní opery v New Yorku. Díky moderním technologiím se intenzita zážitku z přenosu prakticky rovná intenzitě diváckého prožitku přímo z představení; navíc v USA přenosy prokazatelně přispěly ke zvýšení zájmu o živá operní představení. Příkladem podpory ekonomického rozvoje regionu díky umění je vývoj aplikací IT v oblasti managementu historického dědictví ve Florencii. Skotský Glasgow (který byl v roce 1990 evropským městem kultury) otočil image mrtvého průmyslového města o 180 stupňů. Ze španělského Bilbao se díky Guggenheimově muzeu stala turistická destinace globálního významu.

Publikace *Kreativní průmysly – příležitost pro novou ekonomiku II* (autor: M. Cikánek a kol., vydal Institut umění – Divadelní ústav v Praze, 2013) je výsledkem činnosti výzkumného projektu *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR*. Rozšířené druhé vydání knihy nabízí tři úvodní kapitoly Martina Cikánka, které se věnují historickému vývoji konceptu kreativních průmyslů, terminologickému a obsahovému vymezení kreativních průmyslů a také vztahu kreativních průmyslů a nekomerčního umění podporovaného z veřejných zdrojů. Čtvrtá kapitola Evy Žákové pojednává o situaci kreativních průmyslů v České republice. Pátá kapitola publikace je dílem Evy Lehečkové, a je věnována terminologii kulturních a kreativních průmyslů. Šestá kapitola Zory Jaurové se zabývá fenoménem kreativních měst. Poslední sedmá kapitola je věnována kreativním klastrům a jejím autorem je Pavel Bednář.

Pokud výše uvedené shrneme a podtrhneme, vidíme, že se křehký ekosystém komerční a nekomerční kultury neobejde bez subvencí do nekomerční sféry (laboratoře té komerční části umění). Omezení veřejné podpory kultury by mělo negativní důsledky na ekonomiku.

KULTURNÍ A KREATIVNÍ PRŮMYSLY

Novotvar *kulturní a kreativní průmysly* má v češtině další varianty jako *kulturní průmysl*, *kulturní odvětví*, *tvůrčí odvětví*, *kulturní a kreativní sektor* atd. Všechny zmíněné termíny označují množinu kulturních i průmyslových odvětví. Poprvé byly kulturní a kreativní průmysly definovány v roce 1997 nově ustavenou vládou Tonyho Blaira, která jmenovala mezirezortní pracovní skupinu pro tuto oblast. Definice uvedená na stranách 47 a 48 specifikuje jednotlivá odvětví, která se mezi kulturní a kreativní průmysly řadí: *reklamní průmysl, architektura, trhy s uměním a starožitnostmi, počítačové hry a videohry, řemesla, design, módní návrhářství, filmový a videoprůmysl, hudební průmysl, scénická umění, nakladatelský průmysl, software, rozhlasové a televizní vysílání.*

Definice kulturních a kreativních průmyslů městského státu Singapur zní takto: „Jedná se o průmyslová odvětví, která se inspiřují kreativitou, a to zejména uměním a kulturou, a zároveň mají potenciál vytvářet ekonomické hodnoty prostřednictvím vytváření a vytěžování duševního vlastnictví.“ (str. 48 a 49)

Pro naše teritorium je důležitá **definice kulturních a kreativních průmyslů Evropské komise**, která rozděluje tento fenomén na tři oblasti (str. 53):

Oblast tradičního umění – výtvarné umění (řemesla, malířství, sochařství, fotografie), scénická umění (divadlo, tanec, cirkus, festivaly), kulturní dědictví (muzea, knihovny, archívy),

Oblast kulturních průmyslů – film a video, televize a rozhlas, videohry, hudba (hudební průmysly, živá hudební vystoupení), knihy a tisk,

Oblast kreativních průmyslů – design (módní průmysl, grafický design, design interiérů a průmyslový design), architektura a reklamní průmysl.

Z akademických definic publikace Martina Cikánka zmiňuje definici Charlese Davida Throsbyho (v jeho úvahách jsou literatura,

hudba, jevištní a výtvarné umění obory postavené na ryzi kreativě), Davida Hesmondhalgha (v centru jeho definice kulturních a kreativních průmyslů stojí masově multiplikující odvětví – rozhlas a televize, filmový a hudební průmysl, nakladatelský průmysl, reklama a marketing), Johna Howkinse a Johna Hartleyho. Posledně jmenovaný se domnívá, že nejpodstatnější na zavedení pojmu kulturní a kreativní průmysly je snaha posunout se za tradiční dělení umění na elitní/masové, dotované/komerční apod. Tato dělení zbytečně zatěžují diskuse o kreativě v politických i intelektuálních kruzích v evropských zemích, které mají dlouhou tradici státní podpory kultury (str. 29).

Akademické diskuse i výše zmíněná kulturní politika Tonyho Blaira vedly k vzniku tzv. pyramidální kulturní politiky Velké Británie, jejíž základní teze je, že investice do popularizačních aktivit v umění a kultuře zvyšují kulturní kapitál a v ideálním výsledku zvyšují úroveň všeobecného vkusu s pozitivním dopadem na ekonomiku (str. 18). Kulturní a kreativní průmysly mohou přispět k tvorbě bohatství, k neviditelnému exportu a k zaměstnanosti.

KREATIVNÍ MĚSTA

Publikace *Kreativní průmysly – příležitost pro novou ekonomiku II* na straně 130 popisuje vznik konceptu kreativních měst:

V roce 1977 vznikla v USA na podnět *Národního fondu pro umění* organizace *Partners for Livable Places*, která se zpočátku soustřeďovala zejména na design a kulturu jako zdroje „obyvatelnosti“ různých lokalit. V roce 1979 inicioval Harvey Perloff program *Economics of Amenity*, který byl zaměřený na dokumentování ekonomické hodnoty designu a kultury ve všeobecnosti. Byť se projekt vyhýbal slovu „kultura“, podařilo se mu prokázat, že **kulturní „požitky“ (amenities) zvyšují kvalitu života, což má zásadní vliv na ekonomický rozvoj a tvorbu pracovních míst**. Uvedená studie spustila množství podobných výzkumů, které analyzovaly ekonomický dopad umění a kultury, především v USA, později ve Velké Británii a v Austrálii. Všecky spojuje myšlenka, že kreativita vlastní umění a kultuře přispívá zásadním způsobem k životaschopnosti měst a tvoří je zajímavějšími a žádanějšími.

Revoluční myšlenkou je názor, že umění a kultura jsou podstatnými složkami urbanismu a k tomu, aby městský organismus fungoval a

rozvíjel se, musí být obě tyto složky rovnocenně distribuované ve všech sociálních skupinách a urbánních prostředích. Na to navazuje myšlenka *kulturních zdrojů* – jsou nejen hmatatelné a nehmatatelné kulturní zdroje, ale i symboly, aktivity, služby, originální zručnosti, tradice či jednoduše entuziasmus obyvatel. V tomto spektru hraje umění a kultura důležitou roli.

ZÁVĚR

Byli to kritici masové zábavy ve 30. a 40. letech minulého století, kteří jako první začali užívat termín *kulturní průmysl*. Za autory tohoto termínu jsou považováni členové Frankfurtské školy Theodor Adorno a Max Horkheimer. Tito autoři považovali slovo *kultura* především jako takzvaně vysoké umění – tedy výjimečné výsledky kreativity lidského ducha. Dnes však „vertikální dělení“ kultury, respektive vztah komerčního a nekomerčního umění, nahradilo „horizontální dělení“ podobné spíše vztahu základního a aplikovaného výzkumu. Umění a kultura ve svých obou pólech se stávají motorem kreativity, jež akceleruje společenské a ekonomické změny. Obzvláště to platí v našem prostoru – Evropa má pro kreativní ekonomiku mimořádný potenciál: v Evropě sídlí významné umělecké školy, galerie, hudební festivaly, operní domy, Evropa má významné kulturní dědictví. Česká republika disponuje jedním z nejpropracovanějších systémů uměleckého vzdělávání na světě. Přes vše výše řečené je však kultura na chvostu zájmu politiků, ministerstvo kultury ČR má nejútlejší rozpočet, kultura je stále (mylně) vnímána jako nadstandard, umělecké vzdělávání jako volnočasová aktivita a prevence sociopatologických jevů.

Umělecké vzdělávání získalo díky fenoménu kulturních a kreativních průmyslů nový argument na svou obhajobu – **umělecké vzdělávání bude významnou kompetenci – kreativitu** – která bude mít v blízké budoucnosti větší význam. Předpokládá se, že automatizace rutinních profesí (překladačské, účetní, úřednické, ale i lékařské a další) v příštích desetiletích povede mimo jiné také k dramatické proměně pracovního trhu. Často citovaná studie Carla Benedikta Freye a Michaela Osborna z Oxfordské univerzity tvrdí, že v nadcházejících 20 letech bude v přímém ohrožení celých 47 procent kategorií zaměstnání ve vyspělých ekonomikách. Tzn., že vedle strojů uspějí především kreativní lidé v tvůrčích povoláních.

Portedo o.p.s.

**bulletin s informacemi pro ZUŠ
vydala společnost Portedo o.p.s.
červen 2014**